

**Karel de Grote-Hogeschool
Katholieke Hogeschool
Antwerpen**

**Bachelor in het onderwijs:
secundair onderwijs**

11 november 2008

Inhoud

1	Samenvattende conclusie	3
2	Besluit	4
3	Werkwijze en verantwoording	5
3.1	Evaluatieorgaan en visitatiecommissie	5
3.2	Werkwijze	5
3.3	Domeinspecifiek referentiekader	6
3.4	Overwegingen NVAO betreffende werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie	6
4	Opleiding	8
5	Beoordeling	9
5.1	Doelstellingen opleiding	9
5.2	Programma	10
5.3	Inzet personeel	14
5.4	Voorzieningen	15
5.5	Interne kwaliteitszorg	16
5.6	Resultaten	18
6	Oordelen visitatiecommissie	19
7	Oordelen NVAO	20
8	Opmerkingen en bezwaren van instelling	21

1 Samenvattende conclusie

Bij brief van 10 juli 2008 heeft Karel de Grote-Hogeschool – Katholieke Hogeschool Antwerpen bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) een aanvraag tot accreditatie ingediend voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs (professioneel gerichte bachelor), steunend op een visitatierapport uitgevoerd door de VLHORA. De aanvraag is ontvangen op 16 juli 2008.

Procedurele eisen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De visitatiecommissie heeft het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door het evaluatieorgaan;
- Het referentiekader gehanteerd door de visitatiecommissie bevat alle onderwerpen en facetten van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO (accreditatiekader) inclusief een domeinspecifieke vertaling. De facetten worden wel in een afwijkende volgorde behandeld;
- De visitatiecommissie heeft de beslisregels beschreven in het accreditatiekader adequaat toegepast;
- De gevolgde procedure is in overeenstemming met het toetsingskader voor de werkwijze van de VLIR en VLHORA als evaluatieorgaan of de erkenningsregeling van andere evaluatieorganen.

Inhoudelijke eisen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het oordeel van de visitatiecommissie over de kwaliteit van de opleiding is mede gebaseerd op een vergelijking met verwante opleidingen en zo mogelijk internationaal gehanteerde normen voor opleidingen in het relevante domein;
- In het visitatierapport vastgesteld door de visitatiecommissie is voldoende gemotiveerd waarom de opleiding al dan niet aan de criteria van het beoordelingskader (hoofdstuk 2) voldoet zodat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden zijn. Het visitatierapport behandelt minimaal de zes in het accreditatiekader genoemde onderwerpen, waarbij per onderwerp aan alle facetten aandacht wordt besteed. Voor ieder facet is een oordeel gegeven op de vierpuntschaal op basis waarvan per onderwerp een oordeel volgt. De oordelen zijn onderbouwd met feiten en analyses. Het visitatierapport wordt afgesloten met een samenvattend oordeel over de opleiding;
- Het visitatierapport geeft inzicht in de kwaliteit van de visitatiecommissie. Het visitatierapport bevat informatie over de omvang en de samenstelling van de visitatiecommissie, en over haar onafhankelijkheid, deskundigheid en gezaghebbendheid.

2 Besluit

betreffende de accreditatie van Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Karel de Grote-Hogeschool – Katholieke Hogeschool Antwerpen.

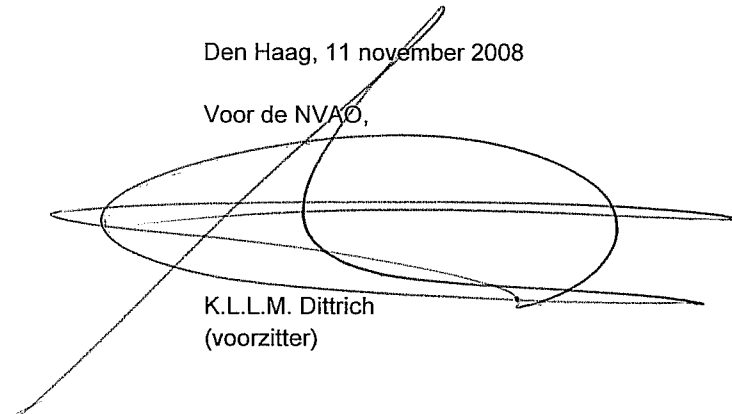
De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Karel de Grote-Hogeschool – Katholieke Hogeschool Antwerpen goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Antwerpen wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2008-2009 tot en met het einde van het academiejaar 2015-2016.

Den Haag, 11 november 2008

Voor de NVAO,

K.L.L.M. Dittrich
(voorzitter)

3 Werkwijze en verantwoording

Bij brief van 10 juli 2008 heeft Karel de Grote-Hogeschool – Katholieke Hogeschool Antwerpen bij de NVAO een accreditatieaanvraag ingediend voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs (professioneel gerichte bachelor). De aanvraag is ontvangen op 16 juli 2008.

Ter ondersteuning van deze aanvraag heeft Karel de Grote-Hogeschool – Katholieke Hogeschool Antwerpen een rapport bijgevoegd vanwege een evaluatieorgaan: VLHORA.

De NVAO heeft deze aanvraag beoordeeld aan de hand van het Accreditiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen (14 februari 2005), conform de Handleiding accreditatie Vlaamse Gemeenschap (8 mei 2007) en het Reglement tot bepaling van bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en Toets Nieuwe Opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap (14 februari 2005)

3.1 Evaluatieorgaan en visitatiecommissie

Evaluatieorgaan: VLHORA

Visitatiecommissie:

- Voorzitter: Kristien Arnouts, inspecteur-generaal secundair onderwijs (onderwijsdeskundigheid)
- Jos Willems, lid van het college van bestuur van Hogeschool Zuyd (domeindeskundigheid)
- Maggy Nelissen, gewezen directeur Katholiek secundair Onderwijs Bree (domeindeskundigheid)
- Jan Vermeylen, inspecteur secundair onderwijs (domeindeskundigheid)
- Sophie Onderdonck, tweedejaarsstudent professionele bachelor onderwijs: secundair onderwijs, Katholieke Hogeschool Mechelen (student)

Secretaris: Sofie Landuyt

De Erkenningscommissie heeft bij besluit van 9-12-2005 bevestigd dat de samenstelling van deze visitatiecommissie voldoet aan de criteria van onafhankelijkheid die gelden voor de opleidingen van ambtshalve geregistreerde instellingen.

3.2 Werkwijze

De visitatie van de opleiding Onderwijs: secundair onderwijs aan de hogescholen gebeurde conform de werkwijze zoals die is vastgelegd in de 'Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR-VLHORA, februari 2005'.

Op 22 februari 2006 werd de commissie officieel geïnstalleerd.

De visitatiecommissie heeft een domeinspecifiek referentiekader voor de opleiding opgesteld en aan de opleidingen bezorgd.

Elk commissielid heeft het zelfevaluatierapport en de bijlagen bestudeerd, de geselecteerde eindwerken gelezen en zijn argumenten, vragen en voorlopig oordeel vastgelegd in een

checklist, waarvan de secretaris een synthese heeft gemaakt. De synthese werd uitvoerig besproken en beargumenteerd door de commissieleden.

Het visitatiebezoek aan de opleiding Bachelor in het Onderwijs: secundair onderwijs van Karel de Grote-Hogeschool – Katholieke Hogeschool Antwerpen vond plaats op 11, 12 en 13 december 2006.

Tijdens de visitatie werd gesproken met een representatieve vertegenwoordiging van alle geledingen die bij de opleiding betrokken zijn. Tijdens de visitatie werd bijkomend informatiemateriaal bestudeerd en werd een bezoek gebracht aan de instelling met het oog op de beoordeling van de accommodaties en de voorzieningen voor de studenten. De secretaris heeft in samenspraak met de voorzitter en de commissieleden, op basis van het zelfevaluatie-rapport, de checklisten en de motiveringen een ontwerp opleidingsrapport opgesteld.

Het ontwerp opleidingsrapport werd aan de hogescholen gezonden. De reactie van de opleiding op het ontwerp opleidingsrapport werd door de commissie in een slotvergadering besproken. De commissie stelde ook een vergelijkend gedeelte op. Hierin worden de belangrijkste conclusies en aanbevelingen van de visitatie vergelijkenderwijs weergegeven.

In een aantal gevallen leidde de reactie van de opleiding tot een aanvullend bezoek door (een afvaardiging van) de visitatiecommissie om de nieuwe informatie verder te verifiëren. De resultaten van het aanvullende bezoek aan de betrokken opleiding werden door de voltallige visitatiecommissie besproken.

Alle oordelen en wegingen gebeurden volgen de beslisregels zoals geformuleerd in de *Handleiding onderwijsvisitaties*.

3.3 Domeinspecifiek referentiekader

In september 1998 werd het besluit van de Vlaamse regering betreffende de basiscompetenties van de leraren goedgekeurd. In 2000-2001 liet de minister een evaluatie uitvoeren van de lerarenopleiding, ook van de basiscompetenties. Deze besprekingen hebben geleid tot een voorontwerp van decreet besluit dat op het moment van de visitatie nog niet was goedgekeurd. Wat de basiscompetenties betreft bleef het besluit van 1998 nog steeds van kracht. De commissie heeft zich dan ook laten leiden door dit besluit. Het voorontwerp van decreet waarover reeds gecommuniceerd werd met de departementen lerarenopleiding kon evenwel als een geactualiseerde leidraad worden gebruikt. In de Memorie van toelichting wordt uitdrukkelijk gewezen op de noodzakelijke aanpassing van de basiscompetenties aan een aantal actuele verzuchtingen. Genoemd worden onder andere de taalvaardigheid van leraren, de meertaligheid en de specifieke eisen van het onderwijs in een grootstedelijke context, zorg en interculturaliteit.

3.4 Overwegingen NVAO betreffende werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het evaluatieorgaan heeft overtuigend aangetoond dat het oordeel in onafhankelijkheid tot stand is gekomen. Uit het onafhankelijkheidsbesluit van de Erkenningscommissie en de onafhankelijkheidsverklaringen van de commissieleden blijkt tevens dat de commissieleden in onafhankelijkheid tot hun oordeel zijn gekomen. De NVAO concludeert dat de visitatie en het beoordelingsproces in volstrekte onafhankelijkheid hebben plaatsgevonden;

- De commissie bestond uit 5 leden inclusief een student. Op basis van de in het rapport beschreven informatie, waar onder cv's, heeft de NVAO vastgesteld dat onderwijsdeskundigheid en deskundigheid in de didactiek, de vakdeskundigheid binnen de discipline en het afnemend veld en relevante deskundigheid op het gebied van internationale ontwikkelingen van de discipline aanwezig waren. De deskundigheid binnen de commissie omvatte voldoende de gehele breedte van de opleiding.

De visitatiecommissie was bijgevolg voldoende deskundig en gezaghebbend om de beoordeling uit te voeren.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met het visitatieprotocol, zoals voorgelegd bij erkenning of toetsing:

- Het rapport geeft voldoende aan dat het visitatieprotocol effectief werd gevolgd;
- Uit het rapport blijkt dat de zelfevaluatie voldoende basis bood;
- Het evaluatieorgaan heeft naar het oordeel van de NVAO overtuigend gegarandeerd dat de commissie adequaat heeft gewerkt;

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met een domeinspecifiek referentiekader dat voldoet aan de eisen gesteld in de erkenningsregeling/toetsingsregeling en het NVAO kader. Daarbij is aangesloten bij:

- beroepsprofielen;
- wettelijke eisen (basiscompetenties leraren)

Voorts komt de NVAO tot de volgende vaststellingen:

- De werkwijze van de commissie bij de beoordeling van de opleiding Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Karel de Grote-Hogeschool – Katholieke Hogeschool Antwerpen is zorgvuldig en gedegen geweest. De gevolgde werkwijze en procedure, en de geraadpleegde informatiebronnen zijn helder en nauwkeurig geformuleerd en vermeld;
- De commissie heeft haar oordeel opgesteld en onderbouwd in overeenstemming met het visitatieprotocol en heeft de daarbij behorende beslisregels gevolgd. Voor de facetten geldt dat de analyses van de commissie duidelijk en consistent zijn, en ze leiden tot heldere conclusies. Op onderwerpniveau zijn de oordelen over de facetten op een juiste en zorgvuldige wijze afgewogen en neergelegd in heldere conclusies;
- De commissie heeft hiertoe op een zorgvuldige wijze een domeinspecifiek referentiekader vastgesteld;
- Het kwaliteitsoordeel bij de toetsing is - voor zover relevant - mede gebaseerd op een vergelijking met verwante andere opleidingen en internationaal geaccepteerde criteria voor opleidingen in het desbetreffende domein;
- De commissie heeft in haar advies een aantal kritische kanttekeningen opgenomen. De NVAO onderschrijft deze en brengt deze onder de aandacht van de opleiding.
- De visitatiecommissie heeft in het kader van het verbeterperspectief aanbevelingen in het visitatierapport geformuleerd.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de beoordeling van de voorliggende opleiding zorgvuldig en gedegen tot stand is gekomen, en dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd.

4 Opleiding

Beschrijving van de opleiding

- instelling	Karel de Grote-Hogeschool – Katholieke Hogeschool Antwerpen
- aard instelling	ambtshalve geregistreerd
- vestiging(en)	Antwerpen
- graad en de kwalificatie	bachelor in het Onderwijs: secundair onderwijs
- niveau en oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
- studieomvang	180 studiepunten
- afstudeerrichtingen	geen
- onderwijstaal	Nederlands
- studiegebied	Onderwijs
- titel die houders van de graad van deze opleiding kunnen voeren	geaggregeerde voor het secundair onderwijs – groep 1
- aard van de aanvraag	accreditatie

5 Beoordeling

De NVAO steunt haar besluitvorming op volgende elementen:

- Het accreditatierapport bevat een beoordeling per onderwerp en per facet¹;
- De NVAO hanteert bij de beoordeling van de onderwerpen de scores 'voldoende' en 'onvoldoende'²;
- Een accreditatiebesluit is positief indien alle samenvattende oordelen over de onderwerpen voldoende zijn. Het eindoordeel spreekt zich niet uit over gradaties in kwaliteit. Dit gebeurt door de visitatiecommissie die in haar rapport een score geeft per facet;
- De NVAO kan per facet volstaan met een verwijzing naar de bevindingen en de overwegingen van het bijhorende visitatierapport, m.a.w. ze kunnen door de NVAO worden overgenomen. Per facet wordt aangegeven of de NVAO de bevindingen en overwegingen van de visitatiecommissie bijtreedt. Indien dat niet het geval is draagt de NVAO een eigenstandige motivering aan³.

5.1 Doelstellingen opleiding

Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.1 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.2 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 1: doelstellingen opleidingen:

De commissie stelt vast dat de opleidingscompetenties voldoen aan de decretale en beroepsspecifieke eisen. De doelstellingen van de opleiding sluiten aan bij de basiscompetenties en komen tot stand via overleg met interne en externe actoren. Ook worden de eindkwalificaties getoetst bij het relevante beroepenveld.

De commissie is van mening dat de opleiding er in slaagt het decretale referentiekader voor een professionele bachelor tot een doordacht, transparant en hanteerbaar competentiekader uit te werken. Ze is positief over de eigen accenten die de opleiding legt met betrekking tot de taalcompetenties, de interculturele en de persoonsgerichte competenties.

¹ Art.7 en 8 van het reglement ' tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van opleidingen in de Vlaamse gemeenschap', hierna 'reglement Bestuursbeginselen'

² Accreditatiekader en art. 58&1, eerste lid van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

³ Art.12 van het reglement Bestuursbeginselen

Hoewel de doelstellingen en competenties insjipelen in de opleidingsonderdelen, wil de commissie er op wijzen dat er voldoende aandacht besteed moet worden aan het transparant operationaliseren en coördineren.

De opleiding werkt bewust aan een proces van onderwijsvernieuwing via op het beroepenveld afgestemde doelstellingen. Het beroepenveld wordt op verschillende manieren betrokken bij de vormgeving van de domeinspecifieke eisen. Tijdens de stages komen de studenten en de opleiding in contact met het beroepenveld, de opleiding laat de studenten participeren in vakoverschrijdende projecten binnen de stagescholen, en de eindwerkprojecten kunnen test draaien in deze stagescholen.

Met betrekking tot de huidige curriculumvernieuwing in de opleiding, namelijk het streven naar competentiegericht onderwijs, bevestigt de commissie het aandachtspunt dat de opleiding zelf formuleerde: het competentiegericht onderwijs vertrekt nog te vaak vanuit een vakgebonden of een opleidingsonderdeelgebonden denkpatroon.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Doelstellingen opleiding.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Doelstellingen opleiding als **voldoende**

5.2 Programma

Facet 2.1. Eisen professionele / academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.3. Samenhang programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.4. Studielast

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.5 *Studietijd* in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.9 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.6. Studieomvang

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.4 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.7 Afstemming tussen vormgeving en inhoud

De commissie oordeelt dat de gebruikte werkvormen en het studiemateriaal nog moeten afgestemd worden op en verder ontwikkeld worden in functie van de curriculumvernieuwing. De werkvormen en het studiemateriaal zijn volgens haar te veel individueel bepaald en te weinig ontstaan vanuit een systematiek in lijn met het didactisch concept.

De commissie stelt vast dat de cursussen erg verscheiden zijn van vorm en kwaliteit. Ze zijn vaak te weinig een ondersteunend instrument en een voorbeeld voor de student als toekomstig leraar. De commissie concludeert dat de vormgeving van de opleiding in zijn totaliteit niet echt als voorbeeld voor de studenten kan dienen voor hun latere beroepspraktijk.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.6 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet niet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.8 Beoordeling en toetsing

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.7 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 2: programma:

In het algemeen stelt de commissie dat het programma een redelijk goede basis vormt voor het bereiken van de doelstellingen. In dat programma kan ze bovendien een aantal duidelijke lijnen erkennen die de samenhang garanderen. De studenten ervaren dat de opleiding evolueert van sterk docentgestuurd naar zelfstandig werken.

De commissie is van mening dat de basiscompetenties grondig gekend zijn door alle participanten, maar nog niet op elk niveau als primair referentiekader worden gehanteerd. In het kader van deze opmerking adviseert de commissie om de basiscompetenties consequent als uitgangspunt te hanteren.

Bovenstaande opmerking staat in verband met de fundamentele curriculumvernieuwing die momenteel in de steigers staat. De commissie stelt vast dat nog niet alle opleidingsonderdelen en daarbij horende werkvormen en studiematerialen in lijn zijn met het didactisch concept. Deze vaststelling weegt zwaar door en zette de commissie ertoe aan om de opleiding op het facet 'afstemming tussen vormgeving en inhoud' een onvoldoende toe te wijzen. De commissie adviseert om bij de implementatie van het nieuwe curriculum oog te hebben voor de betrokkenheid van alle lectoren. Op die manier kan het competentiekader op eenzelfde manier vertaald worden in de verschillende opleidingsonderdelen. De opleiding streeft naar een grote betrokkenheid van alle actoren en beschikt over een breed draagvlak. De commissie is in het kader van deze opmerking dan ook positief over de cursus 'competentiegericht leren' die door alle docenten gevolgd werd.

De commissie is positief over het stageconcept van de opleiding, onder andere in functie van de basiscompetenties. De opbouw van de stages is conform de opbouw van het

programma – van sterk sturend naar zelfstandig werk. De commissie vindt in het stageconcept eveneens een grote aandacht voor beroepsgerichtheid terug. Zowel de studenten, de afgestudeerden als het werkveld tonen een sterke appreciatie voor het stageconcept.

Het eindwerk legt eveneens een link met de beroepspraktijk. Het is verbonden met één van de drie onderwijsvakken of met een pedagogisch of didactisch programma. Naast deze traditionele eindwerken worden de laatste academiejaren ook nieuwe eindwerkprojecten door groepjes studenten uitgewerkt. In dergelijk project moet de student één of meerdere basiscompetenties uitwerken. De partnerscholen onthalen deze projectwerken en de traditionele eindwerken positief. Een aantal eindwerken van het nieuwe concept wordt in de middelbare scholen als didactisch materiaal gebruikt. De opleiding wil deze scholen in de toekomst meer betrekken bij het aanleveren van onderwerpen en het opzetten van projecten.

Voor de commissie is de functie van de eindwerken echter niet eenduidig. De opleiding erkent dit en stelt dat het huidige eindwerkvadecum, dat afgestemd is op de traditionele eindwerken, aan vernieuwing toe is en afgestemd moet worden op het nieuwe eindwerkconcept.

De commissie stelt ook vast dat de schriftelijke neerslag ervan eerder van laag niveau is. Ze adviseert dan ook dat het eindwerk een duidelijke onderzoeksvraag zou moeten omvatten, die aan de hand van onderzoekswerk en de praktische uitwerking beantwoord wordt.

Er werden studietijdmetingen uitgevoerd die resulteerden in een herschikking van de studielast. De commissie steunt het idee van de opleiding om de tijdmetingen in de toekomst cyclisch te laten gebeuren en dit onder toezicht van de dienst Kwaliteitszorg. Verder kan de commissie vaststellen dat de feitelijk studietijd op jaarbasis zich binnen de gestelde normen bevindt.

Wat betreft de toelatingsvoorwaarden en de studieomvang kan de commissie vaststellen dat deze voldoen aan de decretale en de reglementaire bepalingen. De commissie stelt echter vast dat het instroombeleid weinig gestructureerd is, al merkt ze hier wel een aantal positieve initiatieven op.

Op het vlak van beoordeling en toetsing kan de commissie vaststellen dat de toetsen over het algemeen van een voldoende hoog niveau zijn. Wel betreurt ze dat in het derde jaar nog toetsen voorkomen waarbij vakinhoud en vakdidactiek los van elkaar worden getoetst. Dit is niet in lijn met het nieuwe onderwijsconcept. Ook wat betreft de beoordeling van de eindwerken stelt de commissie vast dat de huidige beoordelingscriteria geformuleerd zijn in functie van het traditionele concept. De commissie steunt dan ook de intentie van de opleiding om het eindwerkvadecum aan te passen aan het nieuwe concept. De stage wordt beoordeeld door de mentor, de verantwoordelijke docent en de zelfevaluatie van de student. De student krijgt ook feedback over de stage tijdens verschillende gesprekken. De score komt tot stand door een procesevaluatie en een beoordeling van het product. Een opmerking van de commissie betreffende de stage is dat de evaluatie ervan onvoldoende transparant is en dat hierdoor de indruk kan ontstaan dat de beoordeling lectorafhankelijk is.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Programma. De visitatiecommissie is tot een positieve afweging gekomen en stelt dat de opleiding voldoende potentieel heeft om de vastgestelde tekortkomingen te verhelpen. De commissie constateert dat de opleiding zich bewust is van de nood aan structurering, zowel met betrekking tot de inhoud als tot de onderlinge afstemming tussen vormgeving en inhoud. De commissie constateert dat de opleiding daar op korte termijn gevolg aan wil geven. De NVAO heeft hier vertrouwen in.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Programma als **voldoende**

5.3 Inzet personeel

Facet 3.1. Eisen professionele gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.2. Kwantiteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.3. Kwaliteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 3: inzet personeel:

De commissie stelt dat de opleiding beschikt over gekwalificeerd personeel. Ze heeft een groot engagement en gevoel van betrokkenheid bij de personeelsleden vastgesteld. Wel heeft ze een verschil in snelheden opgemerkt waarmee personeelsleden de nieuwe basiscompetenties opnemen.

Uit het zelfevaluatie-rapport en de bijlagen blijkt dat didactische en inhoudelijke professionalisering een traditie zijn binnen de opleiding. De commissie is positief over het professionele netwerk en het teamgericht professionaliseringsbeleid van de opleiding. Ze adviseert om de teamgerichte professionaliseringsroute zodanig uit te bouwen dat het onderwijsvernieuingsproces in teamverband wordt gerealiseerd.

De functionerings- en evaluatiegesprekken bij het nieuwe personeel zijn volgens de commissie goed georganiseerd, maar verdienen meer aandacht bij het bestaande personeel. In het kader van deze vaststelling adviseert de commissie dan ook om de functioneringsgesprekken (opnieuw) op te starten vanuit een ontwikkelingsperspectief. Dat betekent dat deze gesprekken niet enkel voor de beginnende docenten dienen, maar voor elk personeelslid. Daarbij hoort men een zelfevaluatie en/of een evaluatie door de studenten aan te wenden als voorbereiding op de functioneringsgesprekken.

De docent-studentratio van de opleiding bedraagt 1/12,24. De commissie merkt op dat de goede verhouding voltijds-deeltijds tewerkgestelden de betrokkenheid verhoogt. Uit de gesprekken blijkt dat de opleiding te kampen heeft met een hoge taakbelasting. Dit is onder andere het gevolg van de opeenvolgende curriculumwijzigingen.

Verder valt het de commissie op dat het aantal procenten voor de coördinatie van internationalisering daalt, hoewel de opleiding zelf aangeeft dat internationalisering een aandachtspunt is. Ze adviseert dan ook om voldoende personeel in te zetten in het internationaliseringsbeleid.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Inzet personeel.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Inzet personeel als **voldoende**

5.4 Voorzieningen

Facet 4.1. Materiële voorzieningen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit

Facet 4.2. Studiebegeleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 4: voorzieningen:

De commissie stelt vast dat de vaklokalen voldoende goed uitgerust zijn. Ook over de goed uitgeruste bibliotheek en het doelgerichte mediatheekbeleid van de opleiding is ze positief.

Wat betreft de campus Pothoek is de commissie van mening dat de computerfaciliteiten voldoende uitgebouwd en goed toegankelijk zijn. De opleiding wendt de infrastructuur, binnen de beperkingen inherent aan de ouderdom van een groot deel van het gebouw, zo goed mogelijk aan. Op de campus Aartselaar is het de commissie echter niet ontgaan dat het sportcomplex geen studieomgeving is. Zij adviseert dan ook om er een geschikte studieomgeving te creëren met een aangepast leslokaal in campus Aartselaar voor de studenten lichamelijke opvoeding en bewegingsrecreatie. Een andere optie zou volgens de commissie zijn om de lessen te organiseren in de campus Pothoek.

De commissie heeft het moeilijk met de geografische spreiding van de locaties. Volgens haar belemmert dit een vlotte werking, leidt het tot een versnippering van de middelen en een grote extra belasting voor de docenten en studenten en belemmert en hypothekeert het de huidige vernieuwingen binnen de opleiding.

Op het vlak van studiebegeleiding is de commissie van mening dat de opleiding beschikt over een goed werkende ombudsdienst. Deze dienst is voor de studenten bekend en toegankelijk.

De commissie ervaart het KLIK-project en de instroombegeleiding als erg waardevolle initiatieven ter begeleiding van de allochtone studenten. Er is ook ondersteuning voor studenten met psychische en/of financiële en sociale problemen.

De commissie stelt een grote dynamiek vast en uit zich positief over de kwaliteit van de studiebegeleiding. Die is laagdrempelig en er is veel persoonlijke aandacht voor de studenten.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Voorzieningen.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Voorzieningen als **voldoende**

5.5 Interne kwaliteitszorg

Facet 5.1. Evaluatie resultaten

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.2. Maatregelen tot verbetering

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.3. Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 5: interne kwaliteitszorg:

De commissie is van mening dat de opleiding beschikt over een goede beleidsmatige visie en structuur van interne kwaliteitszorg op het niveau van de hogeschool, het departement en de opleiding. Daarnaast maakt de opleiding gebruik van gepaste instrumenten zoals PDCA en balanced scorecard. Ook is er een kwaliteitshandboek aanwezig dat gebaseerd is op een integrale benadering van kwaliteitszorg. Wel stelt de commissie vast dat de kwaliteit beter geborgd moet worden door de formulering van toetsbare streefdoelen.

Een hiermee gerelateerde opmerking van de commissie is dat de interne kwaliteitszorg wel geïncorporeerd is bij de leidinggevendenden, maar dat er eveneens aandacht besteed moet worden aan de implementatie van PDCA en balanced scorecard op microniveau.

De commissie kan vaststellen dat de opleiding regelmatig metingen uitvoert die peilen naar zaken zoals de studententevredenheid, de personeelstevredenheid, de waardering van onderwijsprocessen en de studietijd. Deze bevragingen dienen vervolgens als basis voor het opstarten van verbetertrajecten. De verbeterprojecten worden opgevolgd via een SWOT-analyse.

Verder meent de commissie dat er een grote betrokkenheid is van het werkveld, de medewerkers en de studenten bij de opleiding. De medewerkers zijn betrokken bij het beleid via de metingen, overlegorganen, een reflectiegroep, de functioneringsgesprekken en het opstellen van het zelfevaluatie rapport. De studentenbetrokkenheid is groot, enerzijds door de diverse studentenbevragingen, anderzijds door de studentenvertegenwoordiging in de studentenraad, de Academische Raad, de Departementale Raad en de focusgroepen. De alumni worden betrokken via de enquête 'Waardering onderwijsprocessen alumni' en een bevraging over de stage in het laatste opleidingsjaar. Het beroepenveld, tenslotte, kent een grote en structurele betrokkenheid met de opleiding via de Resonansgroep. Eveneens blijkt uit de gesprekken met het werkveld tijdens het visitatiebezoek, dat de opleiding rekening houdt met de geformuleerde opmerkingen door het werkveld.

Overwegingen NVAO:

nederlands- vlaamse accreditatie organisatie

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Interne kwaliteitszorg.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Interne kwaliteitszorg als **voldoende**

5.6 Resultaten

Facet 6.1. Gerealiseerd niveau

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 6.2. Onderwijsrendement

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 6: resultaten:

De commissie is van oordeel dat de afgestudeerden de basiscompetenties in voldoende mate beheersen op het niveau van een beginnende leraar. De opleiding beschikt echter niet over streefcijfers hieromtrent. De commissie adviseert de opleiding om outcome-parameters te formuleren in functie van het bewaken van de basiscompetenties.

De commissie is positief over het stageconcept in functie van de basiscompetenties. Tijdens de gesprekken gaven de afgestudeerden aan dat zij goed voorbereid waren op de instap in het werkveld. Ook het werkveld spreekt haar waardering uit over de kwaliteit van de afgestudeerden.

Wel zijn de alumni minder tevreden over de leeransen die het eindwerk biedt. Als antwoord daarop wenst de opleiding het eindwerk in de toekomst meer te koppelen aan een onderzoeksvraag geformuleerd door het werkveld. De commissie ervaart dat de eerste initiatieven op dit vlak positief werden ervaren door de betrokken stakeholders.

De opleiding kan geen streefcijfers formuleren in vergelijking met relevante andere Vlaamse opleidingen. De opleiding geeft tijdens het visitatiebezoek aan dat ze de rendementscijfers wenst te verbeteren door extra begeleiding te bieden aan de instroomstudenten bij het proces van hun keuze van de optie. De commissie moedigt elk initiatief ter bevordering van de slaagcijfers aan en is dan ook positief over de inspanningen die de opleiding levert ter ondersteuning van de allochtone studenten via het KLIK-project. Wel stelt de commissie onvoldoende analyse vast op het vlak van instroom, doorstroom en uitstroom.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Resultaten.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Resultaten als **voldoende**

6 Oordelen visitatiecommissie

De onderstaande tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie uit hoofdstuk 5 weer.

Onderwerp	oordeel	facet	oordeel
1 Doelstellingen	Voldoende	1.1 niveau en oriëntatie	Goed
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	Voldoende
2 Programma	Voldoende	2.1 eisen gerichtheid	Voldoende
		2.2 relatie doelstellingen - programma	Voldoende
		2.3 samenhang programma	Voldoende
		2.4 studielast	Voldoende
		2.5 toelatingsvoorwaarden	Voldoende
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming tussen vormgeving en inhoud	Onvoldoende
		2.8 beoordeling en toetsing	Voldoende
3 Inzet personeel	Voldoende	3.1 eisen gerichtheid	Voldoende
		3.2 kwantiteit	Voldoende
		3.3 kwaliteit	Goed
4 Voorzieningen	Voldoende	4.1 materiële voorzieningen	Voldoende
		4.2 studiebegeleiding	Goed
5 Interne kwaliteitszorg	Voldoende	5.1 evaluatie resultaten	Voldoende
		5.2 maatregelen tot verbetering	Voldoende
		5.3 betrokkenheid	Goed
6 Resultaten	Voldoende	6.1 gerealiseerd niveau	Voldoende
		6.2 onderwijsrendement	Voldoende

Eindoordeel van de visitatiecommissie: positief

7 Oordelen NVAO

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het oordeel van de NVAO weer.

Onderwerp	oordeel
1 Doelstellingen	Voldoende
2 Programma	Voldoende
3 Inzet personeel	Voldoende
4 Voorzieningen	Voldoende
5 Interne kwaliteitszorg	Voldoende
6 Resultaten	Voldoende

Eindoordeel van de NVAO: positief

8 Opmerkingen en bezwaren van instelling

Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport.

De instelling heeft geen opmerkingen en/of bezwaren geformuleerd op het ontwerp van accreditatierapport.

Het accreditatierapport is tot stand gekomen op basis van een externe beoordeling van de opleiding Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van Karel de Grote-Hogeschool – Katholieke Hogeschool Antwerpen uitgevoerd door VLHORA.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 30

F 31 70 312 23 01

E info@nvao.net

W www.nvao.net

Aanvraagnummer # 3068

De accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2008-2009 tot het einde van academiejaar 2015-2016.